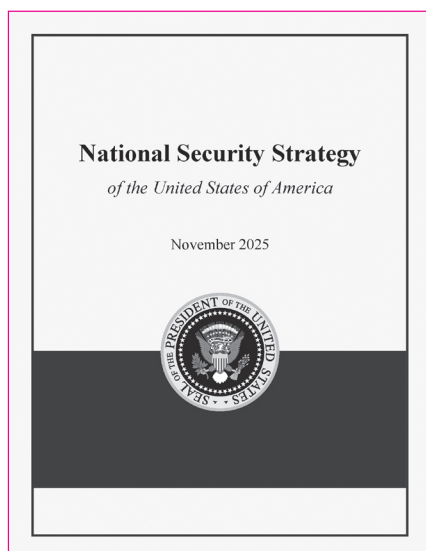

ΤΙ ΚΑΤΑΛΑΒΑΜΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΩΝ ΗΠΑ

Τον Νοέμβριο του 2025, ο Λευκός Οίκος κυκλοφόρησε ένα κείμενο με τίτλο *Η Στρατηγική Εθνικής Ασφάλειας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής*.¹ Ιδού:

Στις τριάντα σελίδες του, οι ειδικοί του αμερικανικού Υπουργείου Εξωτερικών επιχειρούν να συνοψίσουν τι διάολο κάνει το κράτος τους αυτή τη στιγμή σε πλανητική κλίμακα και γιατί. Το τελικό αποτέλεσμα έχει πολλή πλάκα, με την παράξενη έννοια που έχει αποκτήσει το χιούμορ στους καιρούς μας. Κυρίως, γιατί είναι παντελώς κόντρα στην αφήγηση που μας σερβίρουν καθημερινά τα μίντια περί του τι γίνεται στον κόσμο. Κατά τη γνώμη μας, είναι σημαντικό να ξεψαχνίζουμε τέτοια κείμενα. Διότι έτσι είναι που μπορούμε να πάρουμε μια καλή γεύση από τον τρόπο με τον οποίο τα αφεντικά σκέφτονται τον πλανήτη και τη συγκυρία.

Τα έθνη-κράτη και τα σχέδια τους

Ευθύς εξαρχής, οι συντάκτες του κειμένου, φροντίζουν να μας εξοικειώσουν με βασικές έννοιες της εξωτερικής πολιτικής. «Σκοπός της», μας λένε, «είναι η προστασία των θεμελιωδών εθνικών συμφερόντων [σελ. 1]». Κι αυτός ο σκοπός εξυπηρετείται από την «εθνική στρατηγική», δηλαδή «το συγκεκριμένο ρεαλιστικό σχέδιο που καθιστά σαφείς τους στόχους, τα μέσα αλλά και τη μεταξύ τους σχέση [σελ. 1]».

Τούτη η διαπίστωση, θα μπορούσε να είναι απλά μια κοινοτοπία. Από την άλλη, ζούμε στον κόσμο που έχει επικρατήσει η αντίληψη ότι τα κράτη κάνουν ό,τι διάολο κατεβάσει η κούτρα του ηγέτη τους. Κι ότι αν αυτός ο ηγέτης τυγχάνει να είναι τρελός, τότε ολόκληρα κράτη μπορεί να καταλήξουν να κάνουν απλά τρέλες. Οπότε τελικά ακόμα και μια τόσο απλή υπενθύμιση γύρω από τη λειτουργία του κράτους, έχει την αξία της.

Λίγο παρακάτω οι Αμερικανοί υπάλληλοι περιγράφουν το περιβάλλον

πάνω στο οποίο ξεδιπλώνονται αυτές οι στρατηγικές. Περιγράφουν, δηλαδή, την κατάσταση του πλανήτη σήμερα. Πρόκειται, νομίζουμε, για μια πολύ πιο ρεαλιστική απεικόνιση απ' αυτές που μας έχουν συνηθίσει τα δελτία των ειδήσεων:

Η θεμελιώδης πολιτική μονάδα του κόσμου είναι το έθνος-κράτος και έτσι θα παραμείνει. Είναι φυσικό και δίκαιο για κάθε έθνος να βάζει πάνω από όλα τα δικά του συμφέροντα και την κυριαρχία του. Έτσι δουλεύει καλύτερα ο κόσμος, όταν κάθε έθνος έχει ως προτεραιότητα το συμφέρον του. [σελ. 8]

Έθνη-κράτη, με ιδιαίτερα συμφέροντα και συμπαγείς στρατηγικές. Αυτός είναι ο κόσμος στον οποίο ζούμε. Όχι ο κόσμος της παγκοσμιοποίησης, αλλά ούτε και των «παλαβών δικτατόρων». Ενδιαφέρον να το ακούς να έρχεται απ' το στόμα εκείνων που υποτίθεται δουλεύουν ακριβώς για έναν τέτοιο παλαβό δικτάτορα, έτσι δεν είναι;

Οι λόγοι κι οι τρόποι πίσω από τα σχέδια

Ένα μεγάλο κομμάτι του κειμένου του Λευκού Οίκου καταπιάνεται με συγκεκριμένες περιοχές του πλανήτη και τον ακριβή τρόπο με τον οποίο οι ΗΠΑ πρέπει να προασπίσουν τα συμφέροντά τους εκεί. Το Δυτικό Ημισφαίριο, η Ασία, η Ευρώπη, η Μέση Ανατολή, η Αφρική. Περιοχές οι οποίες ήδη φλέγονται, όχι δίχως τη βοήθεια των Ηνωμένων Πολιτειών. Το ενδιαφέρον είναι ο λόγος που αυτές οι περιοχές τραβούν την προσοχή της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, σύμφωνα πάντα με τους συντάκτες του κειμένου.

Δεν θα βρούμε τη δίψα για πετρέλαιο εδώ. Και σίγουρα όχι οτιδήποτε που έχει να κάνει με «την επιβολή της δυτικής ιδεολογίας». Θα βρούμε όμως το αμερικανικό κράτος να ρίχνεται ξανά και ξανά στον διαρκή ανταγωνισμό για τον έλεγχο της παγκόσμιας γεωγραφίας.

Έτσι είναι που οι κινήσεις των ΗΠΑ στο Δυτικό Ημισφαίριο δεν περιγράφονται ως τσαμπουκάδες με τον κομμουνιστή Μαδούρο, αλλά αγώνας για «την πρόσβαση σε κομβικά γεωγραφικά σημεία της περιοχής [σελ. 15]». Επίσης, η κάψα για την Ταϊβάν καθόλου δεν έχει να κάνει με την ανεξαρτησία της και την κινεζική απολυταρχία, αλλά με τη θέση της, που «παρέχει πρόσβαση στο Δεύτερο Νησιώτικο Σύμπλεγμα και χωρίζει την Ασία σε δύο χωριστά θέατρα, το Βορειοανατολικό και το Νοτιοανατολικό [σελ. 23]». Όσον αφορά την Ευρώπη, ένα απ' τα πρώτα πράγματα που αναφέρονται είναι η εγγύτητα της και η σχέση της με τη Ρωσία [σελ. 25]. Και ούτω καθεξής.

Μάλιστα, οι αμερικανοί υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών, φροντίζουν να διατυπώσουν με σαφήνεια τόσο τον λόγο, όσο και τον τρόπο με τον οποίο οι ΗΠΑ θα επιβάλλουν τις επιθυμητές συνθήκες στις γεωγραφικές περιοχές που τους καίνε. Συγκεκριμένα:

Παρότι οι ΗΠΑ απορρίπτουν την καταδικασμένη σε αποτυχία έννοια της παγκόσμιας κυριαρχίας όταν πρόκειται για τον εαυτό τους, πρέπει να αποτρέψουμε την παγκόσμια, και σε κάποιες περιπτώσεις ακόμη και την περιφερειακή, κυριαρχία των άλλων. [σελ. 10]

Σ' αυτό το απόσπασμα, βρίσκουμε τον λόγο. Κανένα κράτος να μην αποκτήσει τέτοια ισχύ που να μπορεί ν' αμφισβητήσει την αμερικανική πρωτοκαθεδρία. Ο τρόπος ακολουθεί μερικές σελίδες αργότερα:

Μεταξύ των πολλών μας συμμάχων και συνεργατών, περιλαμβάνονται δεκάδες πλούσια και εξελιγμένα έθνη, τα οποία πρέπει να αναλάβουν την κύρια ευθύνη των περιφερειών τους. [σελ 12]

Να το πούμε και λαϊκά; Πλακωθείτε όλοι με όλους έτσι που στο τέλος κανένας να μην μπορεί να αμφισβητήσει την «ισορροπία ισχύος». ² Όχι για τα συμφέροντα των Αμερικάνων. Αλλά για τα δικά σας συμφέροντα.

Η συνολική εικόνα που μπορούμε να συνάγουμε απ' όλα τα προηγούμενα μέχρι στιγμής, είναι αρκετά γλαφυρή: ο κόσμος αποτελείται από έθνη-κράτη έτοιμα να παλέψουν το καθένα για τα δικά του συμφέροντα – οι ΗΠΑ είναι ένα απ' αυτά κι έχουν στρατηγική για τη συμμετοχή τους στο πλάκωμα – η στρατηγική είναι ακριβώς να τσιγκλάνε τα συμφέροντα των άλλων εθνών-κρατών ώστε κομβικές γεωγραφικές περιοχές του πλανήτη να παραδίδονται στο χάος. Καλύτερη εικόνα δεν είναι από ένα μάτσο εξαρτημένα κράτη που τους ρουφάνε οι Αμερικάνοι το πετρέλαιο με το καλαμάκι;

Οι γλώσσες του διακρατικού ανταγωνισμού

Εντωμεταξύ, ανάμεσα σ' όλα τ' άλλα οι υπάλληλοι του Λευκού Οίκου, περνάνε κι ένα χεράκι την περιβαλλοντολογία. Συγκεκριμένα υπογραμμίζουν ότι «απορρίπτουμε τις καταστροφικές ιδεολογίες της "κλιματικής αλλαγής" και των "μηδενικών εκπομπών ρύπων" που τόσο πολύ έχουν βλάψει την Ευρώπη, απειλούν τις Ηνωμένες Πολιτείες και επωφελούν τους αντιπάλους μας [σελ. 14]». Το ενδιαφέρον είναι ότι αυτή η καταγγελία αξίζει μια θέση σ' ένα κείμενο για την εξωτερική πολιτική. Λογικό, κατά τη γνώμη μας. Διότι, πράγματι, το περιβάλλον είναι μια γλώσσα που έχει χρησιμοποιηθεί επανειλημμένα ως εργαλείο διακρατικού ανταγωνισμού, συχνά κι ενάντια στις ΗΠΑ. Ως τέτοια «την απορρίπτουν». Όχι λόγω συνωμοσιολογίας και παλαβού Τραμπ που αρνείται την επιστήμη.

Από την άλλη οι ΗΠΑ έχουν τα δικά τους εργαλεία για τον διακρατικό ανταγωνισμό, τις δικές τους γλώσσες. Πάρτε για παράδειγμα τη μάχη ενάντια στους «ναρκοτρομοκράτες, τα καρτέλ, και άλλους υπερεθνικούς οργανισμούς εγκλήματος» [σελ. 5] ή την εμμονή με τη «μαζική μετανάστευση» [σελ. 11]. Δεν διαφέρουν από το περιβάλλον, παρά μόνο στις λέξεις. Η ουσία τους παραμένει ίδια: εργαλεία και γλώσσες για τον διακρατικό ανταγωνισμό.

Τα εξαρτήματα του έθνους-κράτους

Αξίζει να σημειώσουμε και το εξής: οι ΗΠΑ είναι ένα εμπόλεμο κράτος με τα όλα του. Κι άρα, όπως κάθε άλλο κράτος τη δεδομένη στιγμή, όλο και περισσότερο πετάνε από πάνω τους τις φορεσιές του παρελθόντος. Καθώς ετοιμάζονται για τον Τέταρτο Παγκόσμιο Πόλεμο, όλο και περισσότερο αφήνουν την ουσία της κρατικής μηχανής να φανεί, πέρα από τα φούμαρα και τους μύθους του παρελθόντος.

Σκεφτείτε, ας πούμε, τον ιδιωτικό τομέα. Αυτή την περιοχή της οικονομίας στην οποία τον παλιό καιρό είχαμε μάθει ότι ανθίζει η «ιδιωτική πρωτοβουλία» μακριά από την κρατική παρέμβαση. Ενώ θα έπρεπε να έχουμε καταλάβει ότι αποτελεί ακόμα ένα κρατικό εξάρτημα. Πλέον, τα αφεντικά δεν κάνουν καν τον κόπο να το αποκρύψουν.

Στο κείμενο του Λευκού Οίκου, λόγου χάρη, η ιδιωτική πρωτοβουλία δεν αναφέρεται ποτέ δίχως κτητικούς προσδιορισμούς. Είναι «οι ελεύθερες αγορές μας [σελ. 15]», «η τεχνολογία μας [σελ. 5]», «η βιομηχανική παραγωγή των Ηνωμένων Πολιτειών [σελ. 14]». Ο ιδιωτικός τομέας ανήκει

Ο,ΤΙ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙ Ο ΚΑΘΕΝΑΣ

Η νέα στρατηγική εθνικής ασφάλειας του Τραμπ μοίρασε χαμόγελα στο Κρεμλίνο

Εντωμεταξύ, στον ελληνικό τύπο, το συγκεκριμένο κείμενο χαρακτηρίστηκε με πολλούς τρόπους. Δύο βλέπουμε παραπάνω. Από τη μία η στρατηγική των ΗΠΑ παρουσιάζεται ως αποτέλεσμα ιδεολογικών εμμονών κι από την άλλη ως κλείσιμο του ματιού στους «ολιγάρχες αυτού του κόσμου». Όχι και τρομερά κατατοπιστικές ερμηνείες για την παγκόσμια κατάσταση.

στο κράτος. Όχι στη θεωρία. Αλλά και στην πράξη. Σ' ό,τι αφορά τα διεθνή, έχει σημαντικό ρόλο στις στρατηγικές της εξωτερικής πολιτικής. Σύμφωνα με το κείμενο θα επιδοτηθεί από τα σχετικά Υπουργεία για να ανοίξει δουλειές και ν' ασκήσει επιρροή στις γεωγραφικές ζώνες ενδιαφέροντος είτε βρίσκονται στο Δυτικό Ημισφαίριο [σελ. 18] είτε στην Ασία [σελ. 22].

Φανταστείτε μονάχα σε τι βαθμό θα ευθυγραμμιστούν τα αφεντικά με το κράτος στο εσωτερικό του κάθε κράτους. Για την ακρίβεια, σε τι βαθμό ήταν πάντοτε ευθυγραμμισμένα.

Τι κάναμε, λοιπόν; Περιηγηθήκαμε στις επίσημες αφηγήσεις του αμερικανικού κράτους για τον διακρατικό ανταγωνισμό. Όχι επειδή περιμέναμε ότι εκεί θα βρούμε την αλήθεια. Αλλά γιατί αναμετρώμενοι με τον κρατικό λόγο αποκτούμε πολύ καλύτερη εντύπωση για την παγκόσμια κατάσταση απ' το να τον καταπίνουμε αμάσητο στην εκλαϊκευμένη του εκδοχή μέσω ποστ και τηλεοπτικών δελτίων.

Και να τι εντύπωση αποκομίσαμε. Ο κόσμος μας αποτελείται από έθνη-κράτη που ακονίζουν τα μαχαίρια τους. Το καθένα με τα συμφέροντα του και τη στρατηγική του, από τα μικρά μέχρι τα μεγαλύτερα. Τα έθνη-κράτη ανασυγκροτούν το εσωτερικό τους και μεταμορφώνονται για την επερχόμενη σύγκρουση. Μεταχειρίζονται έναν σωρό γλώσσες για να συμμετάσχουν σ' αυτήν ήδη. Όλα αυτά τα κάνουν με γνώμονα το εθνικό τους συμφέρον και τίποτα άλλο. Είναι ένας τρομακτικός κόσμος. Αλλά τουλάχιστον βγάζει νόημα.

1. National Security Strategy of the United States of America, www.whitehouse.gov, 11/2025. Στο εξής όπου σημειώνουμε σελίδα θα αναφερόμαστε σε αυτό το κείμενο.
2. Για την τελευταία μας προσπάθεια να εξηγήσουμε πώς αυτή η στρατηγική έχει εφαρμογή στις σημερινές συγκρούσεις, δες «Προς τη Λήξη του Ουκρανό-Μεσανατολικού Πολέμου [Και την Αρχή του Επόμενου]», *Antifa* #98, 01/2026. Για μια συνολικότερη εκτίμηση του πώς τα πάει αυτή η στρατηγική δες «Ο Ανεμοστρόβιλος, Ή Αλλιώς: Πώς τα Πάει ο Τέταρτος Παγκόσμιος Πόλεμος», *Antifa* #95, 05/2025.